

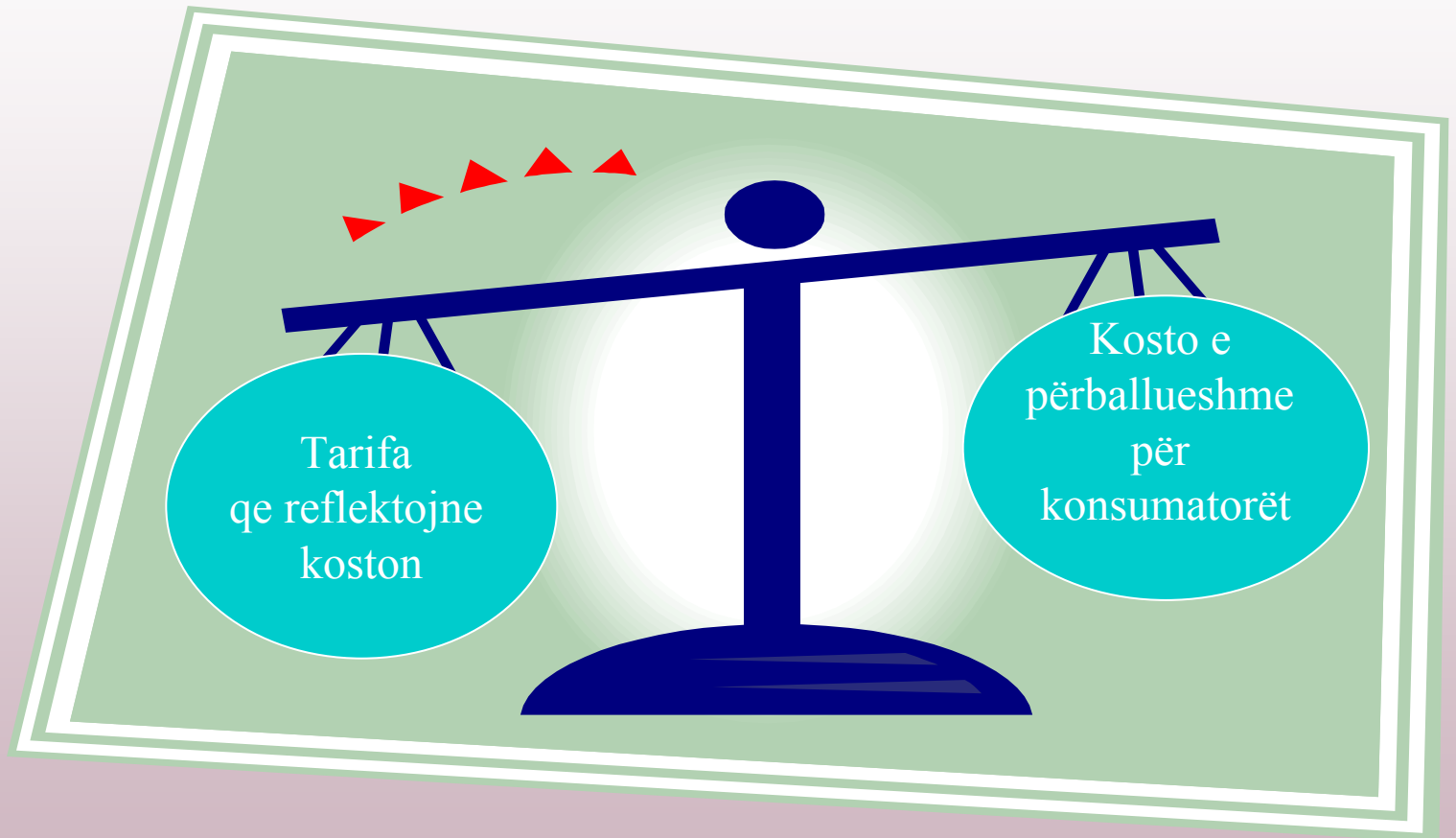
**Program i shkëmbimeve teknike të anëtarëve të ERRRA-as
ERE Shqipëri – ZRRE Kosovë**

Zyra e Rregullatorit për Energji
**Çështjet Sociale - trajtimi i konsumatorëve në nevojë -
skemat përkrahëse**

Azem Kastrati
Kryesues i DMK të ZRRE-së
Tiranë
21 Shtator 2006

Baraspesha

ERO

Roli i Rregullatorit në mbajtjen e kësaj baraspeshe

- Tarifat e aprovuara nga Rregullatori të jenë **reflektim** i vërtetë i **kostove të operimit, mirëmbajtjes dhe të investimeve** kapitale
- Të aprovohen vetëm ato investime që janë mirë **të arsyetuara dhe të domosdoshme** për periudhën e tarifave të aprovuara (tre vjeçare).
- Të kërkohet **rritje e efikasitetit** të operuesve të sistemit dhe **zvogëlim i kostove** operative dhe të mirëmbajtjes
- Aprovim i sistemit të **bllok tarifave**; çmim më i ulët për konsum deri në një kufi (200 - 400 kWh), kurse më i lartë përmbi këtë limit.
- Kontrollim i zbatimit të sistemit tarifor dhe monitorim për të mos lejuar subvencione në mes të grupeve të ndryshme të konsumatorëve
- bashkëpunim me ministritë rreth skemave përkrahëse dhe ndihmave që do të ofrohen nga buxheti i shtetit

Roli i operatorëve të sistemit - ndërmarrjeve të energjisë

- Program të detajizuar për **zvogëlimin** e humbjeve jo-teknik
- Program të detajizuar dhe zbatim të tij për **rritjen e shkallës së arkëtimit**
- Shënime të sakta mbi **numrin e konsumatorëve** dhe **sasinë e konsumit** të energjisë së konsumuar nga konsumatorët
- **Informim i drejtë** i konsumatorëve për sistemin tarifor dhe për mundësitë e zvogëlimit të kostove
- Vendosje e saktë e konsumatorëve në grupin përkatës tarifor
- Vendosje e njehsorëve te konsumatorët dhe në pikat ndarëse të sistemit
- Efikasitet në kryerjen e shërbimeve
- Zbatim i Sistemit tarifor të aprovuar dhe zbatim i ligjeve dhe Rregullave të aplikueshme.

Roli i qeverisë – ministrive përkatëse

- Në bashkëpunim me rregullatorin përpilon planin për ndihmë konsumatorëve në nevojë
- Cakton kufirin e konsumit të En. Elektrike për konsumatorët në nevojë
- Informon ZRRE-në para aprovimit të tarifave për fondet e ndara për kompensim të konsumatorëve në nevojë; për mbulimin e humbjeve jo-teknike; për mbulimin e humbjeve për shkak të mos-arkëtimit dhe për mjetet e ndara për import të energjisë elektrike.
- Përpilon regjistra të saktë të konsumatorëve në nevojë (MMSP)
- Planifikon dhe ndanë mjete financiare për kompensim të konsumatorëve në nevojë
- Zgjedhë dhe zbaton mekanizmin për kompensim
- Në bashkëpunim me Rregullatorin siguron që ndihma e ofruar konsumatorëve nuk do të stimuloi rritjen e konsumin të energjisë.

Konsumatorët

- Planifikojnë konsumin më racional të energjisë elektrike (zvogëlojnë konsumin)
- Vendosin pajisje me shkallë të lartë të efikasitetit
- Marrin informata për mundësitë e zvogëlimit të kostove
- Shfrytëzojnë burime tjera të energjisë për nxehje, që kanë kosto më të lirë
- Paguajnë faturat me rregull që të mos ngarkohen me ngarkesa shtesë.

Kufiri i përballueshëm (Affordability limit)

Kufiri i përballueshëm (Affordability limit)

Kufiri i përballueshëm i pagesës paraqet maksimumin e tarifës me pakicë për të cilën ZRRE konsideron se është e përballueshme për konsumatorët e varfër.

Konsumatorët e varfër

- ◆ 44% e popullatës së Kosovës jeton në **varfëri (1.42 €/ditë/rritur)**, prej tyre 14 % në **varfëri të skajshme (0.93 €/ditë/rritur)** këto shënimeve janë marrë prej ESK për gjysmën e dytë vitit 2003 dhe gjysmën e parë vitit 2004)
- ◆ Sipas statistikave më të reja kjo shkallë është **në rritje (50 %)**

“vlera teorike”

- ◆ Familja që jeton në kufijtë e varfërisë: Duke marrë parasysh madhësinë mesatare të familjes 6.5 dhe duke shumëzuar me ekuivalentin (1.42 €/ditë/rritur) na sjellë deri te vlera mujore e shpenzimeve mesatare të familjes deri në 276 €.

Pagesa për En. Elektrike dhe e për nxehje qendrore e shprehur në përqindje në shpenzimet totale të konsumatorëve shtëpiak

Vendi	En. elektrike	Nxemja qëndrore
Shqipëria	4.2	
B & H	5.4	0.6
Maqedonia	5.3	0.1
Serbia & MN	5.5	4.6
Bulgaria	7.3	1.2
Kroacia	3.9	0.4
Rumania	4.6	2.5

ERO

Konsumatorët në asistencë (vulnerable)

Duke marrë parasysh të hyrat e familjes prej 261 €, konsumin mujor prej 400 kWh përfshirë edhe nxehjen dhe kufirin e mundësive të pagesës prej 10 % rrjedh se tarifa e përballueshme për konsumatorin do të jetë:

5,67 c/kWh (pa TVSH)

Konsumatorët në asistencë (vulnerable)

- Në ligjet primare dhe në legjislacionin sekondar nuk ekziston definicion për konsumatorët në asistencë
- **Konsumatorët që nuk kanë mjete financiare për të paguar faturat e energjisë janë konsumatorë në asistencë.**
- Sipas ESK janë të regjistruar 51.000 familje në asistencë sociale që marrin nga 65 €/muaj
- 125.000 penzionera që marrin 40 €/muaj
- Nuk është dizajnuar një skemë për përkrahje të konsumatorëve që kanë nevojë për asistencë rreth pagesave të kostove për energji.

Konsumatorët në asistencë (vulnerable)

Nëse supozojmë se numri i familjeve që do të kualifikohen për asistencë është 50.000

Tarifa e përballueshme 5,67 c/kWh

Konsumi mesatar mujor 400 kWh

Atëherë nga buxheti i Kosovës duhet ndarë për asistencë këtyre familjeve në vitë:

13.6 Mil €

ERO

Ju falënderoi për dëgjimin me vëmendje

ERO

www.ero-ks.org